

## **REGULAMIN STUDIÓW AKADEMII MEDYCZNEJ W GDAŃSKU**

### **I. Przepisy ogólne**

#### **§ 1**

1. Przyjęcie w poczet studentów Akademii Medycznej w Gdańsku, zwanej dalej "Akademią", następuje z chwilą immatrykulacji i złożenia przed Rektorem lub Dziekanem ślubowania, którego treść określa Statut Uczelni.
2. Student otrzymuje legitymację studencką oraz indeks. Indeks jest dokumentem przedstawiającym przebieg i wyniki studiów.
3. Warunki i tryb przyjęcia na studia w Akademii określa Senat Uczelni.
4. Zwierzchnikiem ogółu studentów Akademii jest rektor, a zwierzchnikiem studentów określonego wydziału – dziekan.
5. Reprezentantem ogółu studentów są organy samorządu studenckiego.
6. Instancją odwoławczą we wszystkich sprawach objętych regulaminem jest Rektor.

### **II. Tok studiów**

#### **§ 2**

Studia odbywane są według planów oraz programów nauczania ustalonych przez Akademię w trybie określonym w ustawie o szkolnictwie wyższym.

#### **§ 3**

1. Rok akademicki trwa od 1 października do 30 września następnego roku kalendarzowego dla studentów studiów dziennych i wieczorowych oraz od 1 września do 31 sierpnia dla studiów zaocznych.
2. Rok akademicki obejmuje:
  - 1) semestr zimowy,
  - 2) semestr letnioraz okres od zakończenia semestru letniego do początku semestru zimowego, przeznaczony na przewidziane planem studiów: praktyki, wakacje letnie oraz poprawkową sesję egzaminacyjną.
3. Semestr zimowy obejmuje:
  - 1) okres zajęć szkolnych,
  - 2) zimową sesję egzaminacyjną (jeżeli jest przewidziana w rozkładzie zajęć),
  - 3) okres wakacji zimowych i przerwę semestralną.
4. Semestr letni obejmuje:
  - 1) okres zajęć szkolnych,
  - 2) wakacje wiosenne,
  - 3) letnią sesję egzaminacyjną.
5. Sesje egzaminacyjne trwają łącznie nie krócej niż 6 tygodni, w tym letnia sesja egzaminacyjna 4 tygodnie.

6. Szczegółową organizację roku akademickiego ustala rektor i podaje do wiadomości przed rozpoczęciem roku akademickiego.
7. Rektor może w razie potrzeb organizacyjnych zawiesić zajęcia dydaktyczne w określonych dniach i godzinach zajęć.

### § 3 a

1. Na studiach zaocznych wysokość opłaty za studia ustaloną na dany rok akademicki (semestr) rektor podaje do wiadomości studentów nie później niż na trzy miesiące przed początkiem roku akademickiego.
2. Kwota odpłatności podlega rewaloryzacji w oparciu o aktualne wskaźniki inflacji (dane GUS) i jest płatna w dwóch ratach: pierwsza za semestr zimowy płatna do końca września, druga rata za semestr letni płatna do końca stycznia. Student, który nie wniesie opłaty za studia w terminie zostaje skreślony z listy studentów.
3. Student, który rezygnuje ze studiów nie później niż w ciągu 14 dni od rozpoczęcia semestru, może na wniosek złożony do Rektora uzyskać zwrot wniesionej opłaty za studia. W pozostałych wypadkach rezygnacji opłata nie podlega zwrotowi.
4. Student, który wniósł opłatę za studia, a następnie został skreślony z listy studentów do końca drugiego miesiąca danego semestru, może na swój wniosek złożony do Rektora w ciągu 14 dni od skreślenia, uzyskać zwrot ½ opłaty za semestr. W pozostałych przypadkach skreśleń opłata nie podlega zwrotowi.
5. W przypadku uzyskania urlopu dziekańskiego wniesiona wpłata, uzupełniona o ewentualny jej wzrost, zostaje przeniesiona na rok następny.
6. W przypadku zmiany kierunku studiów, trybu studiów lub przeniesienia z innej szkoły wyższej, za każdy przedmiot realizowany przez studenta w wyniku wyrównywania różnic programowych, student uiszcza bezzwrotną opłatę w wysokości i trybie ustalonym w ust. 1.

### § 4

1. Program nauczania i plan studiów uchwała Rada Wydziału po zasięgnięciu opinii samorządu studenckiego, zgodnie z Ustawą.
2. Plan studiów określa obowiązkową kolejność przedmiotów w toku studiów.
3. Na podstawie decyzji rektora, o której mowa w § 3 ust. 6, dziekan po zasięgnięciu opinii organu samorządu studenckiego zatwierdza:
  - 1) szczegółowy rozkład zajęć dla poszczególnych lat, który powinien zawierać: wykaz obowiązujących zajęć dydaktycznych, zaliczeń, egzaminów, praktyk i innych rygorów,
  - 2) organizację i tryb zaliczania roku.
4. Ustalenia, określone w ust. 1 i 3, powinny być podane do wiadomości studentów nie później niż 14 dni przed rozpoczęciem semestru.
5. Regulaminy dydaktyczne określające warunki zaliczenia przedmiotu, terminy i formy kolokwium, warunki odrabiania zajęć opuszczonych z przyczyn usprawiedliwionych, tryb zwolnień z egzaminów oraz formy egzaminu określa kierownik jednostki dydaktycznej, w porozumieniu z dziekanem i samorządem studenckim, przed rozpoczęciem roku akademickiego.
6. Uczestnictwo w zajęciach uwzględnianych w planach studiów jest obowiązkowe. Obecność studenta na ćwiczeniach, seminariach, lektoratach i zajęciach laboratoryjnych jest kontrolowana.
7. Dziekan, za zgodą kierownika jednostki prowadzącej zajęcia, może w uzasadnionych przypadkach zwolnić studenta od udziału w niektórych zajęciach kontrolowanych.

## § 5

1. Jednostką organizacyjną studentów jest grupa studencka. Na pierwszym roku studiów podziału studentów na grupy dokonuje opiekun roku, zaś na wyższych latach - opiekun roku w porozumieniu ze starostą roku - w terminie do 25 września (na studiach zaocznych do 25 sierpnia).
2. Reprezentantem interesów grupy studenckiej jest starosta grupy wybierany co roku przez studentów wchodzących w skład grupy.
3. Reprezentantem interesów roku jest starosta roku lub jego zastępca, wybierani co roku zgodnie z regulaminem samorządu.

## § 6

Opiekunowie lat studiów w Akademii są powoływani spośród nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na danym roku.

## § 7

1. Opiekuna roku i jego zastępcę, na okres roku akademickiego, powołuje dziekan na wniosek samorządu studenckiego.
2. Opiekun roku:
  - 1) służy studentom radą i pomocą we wszystkich sprawach związanych z tokiem studiów,
  - 2) przygotowuje, wspólnie ze starostą roku, przy współudziale zainteresowanych studentów, szczegółowy rozkład zajęć dla danego roku, współpracuje z dziekanem, radą roku oraz kierownikami zespołów dydaktycznych odpowiedzialnych za realizację programu nauczania na danym roku,
  - 3) inicjuje spotkania (co najmniej raz w semestrze) reprezentantów studentów z kierownikami zespołów dydaktycznych w celu omówienia realizacji programu nauczania,
  - 4) uczestniczy w egzaminach komisyjnych.
3. Szczegółowe obowiązki opiekuna roku ustala dziekan.

## § 8

Zasady i tryb zaliczania praktyk, wynikających z rozkładów zajęć, określają odrębne przepisy wydane zgodnie z Ustawą o szkolnictwie wyższym.

## § 9

1. Liczebność grup studenckich na zajęciach dydaktycznych ustala się w sposób następujący:
  - 1) wykłady należy prowadzić łącznie dla wszystkich studentów roku i kierunku studiów, z tym że na roku liczącym ponad 150 studentów, a także wówczas, gdy jest to podyktowane warunkami lokalowymi, można prowadzić zajęcia w dwóch grupach wykładowych,
  - 2) seminaria należy prowadzić w grupach 15 - 30 osobowych,
  - 3) ćwiczenia kliniczne na Wydziale Lekarskim należy prowadzić w grupach 4 - 6 osobowych,
  - 4) ćwiczenia w przychodniach społecznej służby zdrowia i aptekach należy prowadzić w grupach 4 - 5 osobowych,
  - 5) ćwiczenia laboratoryjne należy prowadzić w grupach 5 - 15 osobowych,

- 6) ćwiczenia inne niż wymienione w pkt. 3, 4 i 5 należy prowadzić w grupach 10 - 30 osobowych,
  - 7) lektoraty języków obcych należy prowadzić w grupach 10 - 20 osobowych,
  - 8) zajęcia wychowania fizycznego należy prowadzić w grupach 15 - 30 osobowych.
2. Liczebność grup na zajęciach kontrolowanych w danym roku akademickim zatwierdza rektor na wniosek dziekana.

### § 10

1. W odniesieniu do studentów:
  - 1) szczególnie uzdolnionych,
  - 2) będących członkami sportowej kadry narodowej,
  - 3) osobiście wychowujących dzieci,
  - 4) niepełnosprawnych,
  - 5) w innych przypadkach,
 decyzją dziekana - dopuszcza się możliwość indywidualnej organizacji toku studiów, co nie powinno wpłynąć na przedłużenie studiów.
2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, dziekan ma prawo - na podstawie przedstawionej na piśmie i odpowiednio uzasadnionej oraz udokumentowanej prośby studenta - wyznaczyć studentowi indywidualny rozkład zajęć, zaliczeń, egzaminów i praktyk poza harmonogramem i sesją przewidzianymi dla grupy studenckiej, uwzględniając możliwości jednostek prowadzących zajęcia dydaktyczne.
3. Rozkład zajęć oraz terminy egzaminów, zaliczeń i praktyk dla studiujących indywidualnym tokiem studiów ustala dziekan w porozumieniu z kierownikami zespołów dydaktycznych.
4. Indywidualny rozkład zajęć winien obejmować zajęcia oraz egzaminy i zaliczenia obowiązujące wszystkich studentów.
5. W przypadku naruszenia przez studenta ustalonych zasad realizacji indywidualnego toku studiów lub braku postępów w nauce dziekan może cofnąć zgodę na ten tryb studiów.

## III. Prawa i obowiązki studentów

### § 11

Student ma prawo do:

- 1) rozwijania własnych zainteresowań naukowych oraz korzystania w tym celu z pomieszczeń dydaktycznych, urządzeń i środków Akademii jak również pomocy ze strony nauczycieli akademickich i organów Akademii,
- 2) zrzeszania się w kołach naukowych oraz uczestnictwa w badaniach naukowych, rozwojowych i wdrożeniowych realizowanych w Akademii,
- 3) uzyskiwania nagród i wyróżnień,
- 4) studiowania według indywidualnej organizacji toku studiów na zasadach ustalonych przez dziekana,
- 5) zrzeszania się w organizacjach politycznych, społecznych i zawodowych na zasadach określonych w ustawie o szkolnictwie wyższym,
- 6) otrzymywania pomocy materialnej na zasadach określonych odrębnymi przepisami,
- 7) ochrony zdrowia i opieki lekarskiej, według obowiązujących przepisów,
- 8) rozwijania zainteresowań kulturalnych, turystycznych i sportowych, korzystania w tym celu z urządzeń i środków Akademii oraz pomocy ze strony nauczycieli akademickich i organów Akademii,
- 9) uczestniczenia w zajęciach otwartych innych kierunków studiów,

- 10) zgłaszania do władz Akademii postulatów i wniosków dotyczących funkcjonowania Akademii, szczególnie w zakresie spraw związanych z kształceniem,
- 11) wpływanie na życie Akademii poprzez samorząd studencki,
- 12) podejmowanie pracy zarobkowej; praca ta nie może jednak zwalniać studenta od prawidłowego realizowania obowiązków wobec Akademii.

## **§ 12**

Do obowiązków studenta należy pełne wykorzystanie możliwości kształcenia się, jakie stwarza mu Akademia oraz postępowanie zgodne z treścią ślubowania, regulaminem studiów oraz innymi przepisami obowiązującymi w uczelni.

W szczególności student obowiązany jest do:

- 1) zdobywania wiedzy i umiejętności w celu przygotowania się do pracy zawodowej,
- 2) przestrzegania zasad etyki i deontologii,
- 3) aktywnego udziału w zajęciach dydaktycznych i wypełniania innych obowiązków przewidzianych w rozkładzie zajęć,
- 4) przestrzegania zasad współżycia społecznego,
- 5) dbania o godność studenta i dobre imię Akademii,
- 6) poszanowania mienia Akademii.

## **§ 13**

Za naruszenie przepisów prawa lub obowiązków określonych w Regulaminie student ponosi odpowiedzialność na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

## **§ 14**

1. W uzasadnionych przypadkach student może przenieść się z innej uczelni do Akademii, za zgodą właściwych dziekanów. Student jest zobowiązany do uzupełnienia zaległości wynikających z różnic programów planów studiów. Warunki, termin i formę uzupełnienia przez studenta zaległości określa dziekan.
2. Przeniesienie, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić jedynie z początkiem roku akademickiego, po zaliczeniu przez studenta roku studiów. Formalności z tym związane zakończyć się muszą do dnia 25 września (na studiach zaocznych do 25 sierpnia).
3. Student może, za zgodą właściwych dziekanów, zmienić kierunek studiów lub studiować równoległe poza swoim kierunkiem podstawowym inne kierunki albo dowolne przedmioty także w innych szkołach, o ile wypełnia wszystkie obowiązki związane z tokiem studiów na podstawowym kierunku.
4. Student wymieniony w ust. 3 jest zobowiązany do spełnienia warunków przyjęć do Akademii na określony kierunek. Dotyczy to także studentów innych uczelni zamierzających podjąć studia na Akademii, na drugim kierunku studiów.
5. W przypadku niewypełnienia przez studenta obowiązków związanych z tokiem studiów na podstawowym kierunku, jak również w przypadku niedostatecznych postępów w nauce na drugim kierunku studiów - dziekan może cofnąć zgodę na studiowanie na drugim kierunku.
6. Student, który nie zaliczył roku studiów (semestru) na drugim kierunku z powodu niedostatecznych wyników w nauce, nie powinien być kierowany na powtarzanie roku (semestru), lecz skreślony z listy studentów drugiego kierunku studiów.

7. W przypadku nie zaliczenia przez studenta studiującego równoległe na dwóch kierunkach studiów, roku lub semestru z powodu długotrwałej choroby lub ważnych okoliczności losowych odpowiednio uzasadnionych, może on uzyskać zgodę na powtarzanie roku (semestru) równocześnie na obu kierunkach studiów.
8. Dziekan może, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, wyrazić zgodę na zmianę kierunków studiów między kierunkami stomatologicznym i lekarskim, pod warunkiem że student podczas rekrutacji spełnił kryteria przyjęć wymagane na danym kierunku.
9. Zmiana kierunku studiów, o której mowa w ust. 8, może nastąpić jedynie z początkiem roku akademickiego, po zaliczeniu przez studenta roku studiów. Dziekan określa warunki, termin i sposób wyrównania zaległości wynikających z różnic planów i programów studiów.
10. Student, który podjął studia za granicą bez spełnionego kryterium egzaminu wstępnego nie może kontynuować studiów w Akademii.

### **§ 15**

1. Student obowiązany jest przed rozpoczęciem roku akademickiego dokonać wpisu na odpowiedni rok studiów.
2. Celem dokonania wpisu student przedkłada dziekanowi indeks z poświadczeniem:
  - 1) zaliczenia wszystkich zajęć kontrolowanych, praktyk i innych rygorów oraz złożenia egzaminów przewidzianych planem poprzedniego roku studiów, bądź
  - 2) decyzji o powtarzaniu roku studiów, bądź
  - 3) decyzji o warunkowym zezwoleniu na podjęcie studiów na następnym roku.
3. Student przyjęty na pierwszy rok studiów, w miejsce poświadczenia, o którym mowa w ust. 2, przedkłada podpisany tekst ślubowania studenckiego (§ 1 ust. 1) oraz oświadczenie o przyjęciu do wiadomości i stosowania przepisów regulaminu studiów.

### **§ 16**

Student zobowiązany jest powiadomić niezwłocznie Dziekanat i Dział Socjalno-Bytowy Studentów o zmianie stanu cywilnego, nazwiska, adresu, a także o zmianie warunków materialnych, jeżeli wpływają one na przyznanie i wysokość pomocy materialnej.

## **IV. Zaliczenie roku studiów**

### **§ 17**

1. Okresem zaliczeniowym jest rok akademicki.
2. Warunkiem zaliczenia roku studiów jest:
  - 1) uzyskanie zaliczeń wszystkich kontrolowanych zajęć dydaktycznych i praktyk przewidzianych w rozkładzie zajęć danego roku studiów,
  - 2) uzyskanie co najmniej dostatecznej oceny ze wszystkich egzaminów przewidzianych w harmonogramie sesji egzaminacyjnej.
3. Dla uzyskania zaliczenia roku studiów student zobowiązany jest przedłożyć dziekanowi indeks, karty egzaminacyjne, zaliczeniowe, dzienniczek praktyk oraz potwierdzenie rozliczenia się z Biblioteką i, o ile jest to na danym roku wymagane, obowiązkowych profilaktycznych badań lekarskich - najpóźniej do dnia 25 września danego roku akademickiego (na studiach zaocznych do 25 sierpnia). Niespełnienie tego warunku spowoduje niedopuszczenie studenta do zajęć następnego roku.

## § 18

1. Zaliczenie zajęć jest stwierdzeniem uczęszczania i aktywnego udziału w zajęciach oraz uzyskania pozytywnej oceny prac objętych tymi zajęciami. Zaliczenie zajęć potwierdza się podpisem w indeksie.
2. Zaliczenia zajęć dokonuje kierownik jednostki organizacyjnej lub, za zgodą dziekana, upoważniona przez niego osoba.
3. Zaliczenie w formie sprawdzianu pisemnego lub ustnego przeprowadza się tylko w przypadkach i terminach ustalonych w szczegółowym rozkładzie zajęć, podanym do wiadomości studentów przed rozpoczęciem semestru. Zaliczenie musi nastąpić przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnej - przy czym kierownik przedmiotu powinien umożliwić studentowi poprawienie oceny niedostatecznej ze sprawdzianu zaliczeniowego, o ile ta nie jest średnią ocen z całego okresu trwania przedmiotu na danym roku. Jeśli przeprowadzony sprawdzian decyduje o powtórzeniu roku, a student zakwestionuje w ciągu 3 dni od daty ogłoszenia wyniku jego prawidłowość, dziekan może zarządzić przeprowadzenie sprawdzianu komisyjnego, zgodnie z zasadami przewidzianymi dla egzaminów. W przypadku pisemnej formy zaliczenia student ma prawo zapoznać się z ocenioną pracą.
4. Kierownik jednostki, celem zaliczenia zajęć, może postanowić o przeprowadzeniu dodatkowego sprawdzianu w odniesieniu do studentów, którzy:
  - 1) opuścili z przyczyn usprawiedliwionych część zajęć, a zarządzony sprawdzian jest formą ich zaliczenia, bądź
  - 2) nie uzyskali pozytywnych ocen z danego przedmiotu.
5. Student powinien usprawiedliwić opuszczone zajęcia w terminie nie dłuższym niż trzy dni. Usprawiedliwienia dokonuje nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia.
6. Sposób i formę wyrównania zaległości powstałych wskutek usprawiedliwionej nieobecności studenta na zajęciach ustala kierownik jednostki przed rozpoczęciem zajęć z danego przedmiotu.
7. Udział studenta w pracach obozu naukowego może być podstawą do zaliczenia w całości lub w części praktyki studenckiej, jeżeli program obozu odpowiada zakresowi danej praktyki określonego w programie studiów. O zaliczeniu decyduje dziekan.

## § 19

Warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu w sesji zimowej i letniej jest spełnienie obowiązków określonych w Regulaminie dydaktycznym danego przedmiotu.

## § 20

1. Przy egzaminach i tych zaliczeniach, przy których wymagana jest kwalifikacja wyrażana stopniem, stosuje się następujące oceny:
 

bardzo dobry	- 5,0
ponad dobry	- 4,5
dobry	- 4,0
dość dobry	- 3,5
dostateczny	- 3,0
niedostateczny	- 2,0
2. Dla podkreślenia szczególnie głębokiej wiedzy studenta nauczyciel zaliczający przedmiot może wpisać do indeksu i karty egzaminacyjnej ocenę słowną "celujący" (6,0).

3. Ocena z każdego egzaminu (tzn. również z egzaminów poprawkowych i komisyjnych) oraz zaliczenia przedmiotu nie kończącego się egzaminem wpisywana jest do indeksu i karty egzaminacyjnej (zaliczeniowej).
4. Do obliczania średniej arytmetycznej oceny rocznej uwzględnia się oceny uzyskane z przedmiotów kończących się egzaminem oraz oceny końcowe z przedmiotów kończących się zaliczeniem na ocenę.

### § 21

1. Szczegółowy harmonogram sesji egzaminacyjnej zatwierdza dziekan na wniosek opiekuna roku i kierowników zespołów dydaktycznych. Postanowienie to nie dotyczy krajowych egzaminów testowych, których termin przeprowadzania ustala Minister Zdrowia.
2. Terminy egzaminów powinny być podane do wiadomości studentów co najmniej na 4 tygodnie przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnej.
3. Dziekan może ustalić termin egzaminu z danego przedmiotu w okresie innym niż przewidziany dla sesji egzaminacyjnej. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się wówczas odpowiednio.

### § 22

1. Egzaminy przeprowadzają profesorowie lub doktorzy habilitowani wykładający dany przedmiot.
2. W uzasadnionych przypadkach dziekan może w danym roku akademickim upoważnić profesorów lub innych nauczycieli akademickich również takich, którzy nie wykładają danego przedmiotu, do przeprowadzenia egzaminu.

### § 23

1. Egzamin może składać się z dwóch części: teoretycznej i praktycznej. W przypadku pisemnej formy egzaminu student ma prawo zapoznać się z ocenioną pracą.
2. W sytuacji, o której mowa w ust.1, obie części egzaminu traktuje się równoważnie, tzn. do zaliczenia egzaminu wymagane jest otrzymanie oceny co najmniej dostatecznej z każdej części.
3. W ciągu jednego dnia student może zdawać egzamin tylko z jednego przedmiotu.
4. Student, który uzyskał w cyklu nauczania danego przedmiotu średnią ocenę więcej niż dobrą może być zwolniony z egzaminu z tego przedmiotu z wpisaniem odpowiedniej oceny. Decyzję w tej sprawie podejmuje kierownik jednostki prowadzącej zajęcia.

### § 24

1. Student ma obowiązek przystąpić do egzaminów w terminach ustalonych w harmonogramie sesji.
2. Nie zgłoszenie się na egzamin w ustalonym terminie bez usprawiedliwienia jest równoznaczne z utratą jednego terminu egzaminacyjnego i uzyskaniem oceny niedostatecznej, którą wpisuje się do indeksu. Usprawiedliwienie powinno być złożone u egzaminatora najpóźniej w dniu egzaminu, a w wyjątkowo uzasadnionych przypadkach w ciągu trzech dni po terminie egzaminu.



3. W przypadku uznania przez egzaminatora, że nie zgłoszenie się studenta na egzamin jest usprawiedliwione, egzaminator wyznacza nowy termin egzaminu. Egzamin ten traktuje się jako składany we właściwym terminie.
4. W przypadku dłuższej choroby studenta bądź innych wypadków losowych dziekan może wyznaczyć studentowi indywidualne terminy egzaminów, również poza sesją egzaminacyjną.

### **§ 25**

1. W przypadku uzyskania na egzaminie oceny niedostatecznej, studentowi przysługuje prawo do dwóch egzaminów poprawkowych z każdego przedmiotu.
2. Egzaminy poprawkowe student zobowiązany jest złożyć:
  - 1) z sesji egzaminacyjnej zimowej - do 30 kwietnia (na studiach zaocznych - do 30 marca)
  - 2) z sesji egzaminacyjnej letniej do 25 września (na studiach zaocznych – do 31 sierpnia).

### **§ 26**

1. W przypadku, jeśli student kwestionuje prawidłowość przeprowadzenia egzaminu poprawkowego, ma prawo w ciągu dwóch dni po egzaminie poprawkowym, złożyć wniosek do dziekana o przeprowadzenie egzaminu komisyjnego. Dziekan po uznaniu zasadności wniosku zarządza egzamin komisyjny, który powinien odbyć się w ciągu trzech dni od daty złożenia wniosku.
2. Dziekan może zarządzić egzamin komisyjny z własnej inicjatywy, nie później jednak niż w terminie 3 dni od daty odbytego egzaminu.
3. Egzamin komisyjny odbywa się przed komisją powołaną przez dziekana, złożoną z przewodniczącego komisji, którym jest dziekan lub prodziekan, egzaminatora, drugiego specjalisty z zakresu przedmiotu objętego egzaminem lub specjalizacji pokrewnej, nie pozostającego w stosunku służbowym z egzaminatorem, opiekuna roku oraz przedstawiciela organów samorządu studenckiego z głosem doradczym. Komisji egzaminacyjnej nie może przewodniczyć osoba uprzednio egzaminująca studenta.

### **§ 27**

W stosunku do studenta, który nie zaliczył roku studiów dziekan wydaje decyzję o:

- 1) zezwoleniu na powtarzanie roku studiów,
- 2) warunkowym zezwoleniu na podjęcie studiów na następnym roku akademickim,
- 3) skreśleniu z listy studentów.

### **§ 28**

1. Dziekan może zezwolić na powtarzanie roku (semestru) studiów wyłącznie na wniosek studenta.
2. Student może uzyskać zezwolenie na powtarzanie roku nie więcej niż raz w okresie studiów chyba, że przyczyną powtórnego nie zaliczenia była długotrwała choroba lub inne ważne przyczyny odpowiednio uzasadnione i udokumentowane.
3. Student powtarzający rok studiów może, za zgodą kierownika przedmiotu, uzyskać zaliczenie przedmiotu, z którego w poprzednim roku otrzymał ocenę co najmniej dostateczną. Decyzje takie powinny być podjęte na początku roku akademickiego i zgłoszone do dziekanatu nie później niż do 31 października (na studiach zaocznych do 30 września).

4. Dziekan po zasięgnięciu opinii kierownika właściwej jednostki organizacyjnej może studentowi powtarzającemu dany rok studiów zezwolić na branie udziału w niektórych zajęciach następnego roku i przystępowanie do kończących je zaliczeń i egzaminów. Zezwolenie nie może dotyczyć przedmiotu będącego kontynuacją z roku poprzedniego.
5. Przedmiot, o którym jest mowa w ust. 4 staje się przedmiotem powtarzanego roku, a przy jego zaliczeniu obowiązują zasady jak dla innych zaliczeń i egzaminów.
6. Student może powtórzyć rok studiów z powodu niezadowolających wyników w nauce za odpłatnością obowiązującą na danym kierunku na studiach wieczorowych lub zaocznych w wysokości ustalonej przez Senat, płatną w dwóch ratach: pierwsza rata płatna do końca października, druga rata płatna do końca lutego. Ostateczna wysokość opłaty zależna jest od rzeczywistej liczby powtarzanych przedmiotów, a do jej ustalenia wykorzystywany jest wzór:  

$$\text{kwota odpłatności} = a * x$$
 gdzie: a – wartość jednego punktu kredytowego (powstaje przez podzielenie ustalonej przez Senat AMG kwoty za powtarzanie całego roku akademickiego przez wartość 60)  
 x – łączna liczba punktów kredytowych za powtarzane przedmioty. Jeżeli powtarzany przedmiot nie posiada przyznanych punktów kredytowych odpłatność za ten przedmiot równa się liczbie godzin przedmiotu pomnożonej przez stawkę godzinową st. wykładowcy w Akademii Medycznej.
7. Wysokość opłaty na dany rok akademicki (semestr) rektor podaje do wiadomości studentów nie później niż na trzy miesiące przed początkiem roku akademickiego. Kwota odpłatności podlega rewaloryzacji w oparciu o aktualne wskaźniki inflacji (dane GUS).
8. Student, który rezygnuje ze studiów w trakcie powtarzania roku nie później niż w ciągu 14 dni od rozpoczęcia semestru, może na wniosek złożony do Rektora uzyskać zwrot wniesionej opłaty za powtarzanie. W pozostałych wypadkach rezygnacji opłata nie podlega zwrotowi.
9. Student, który wniósł opłatę za powtarzanie, a następnie został skreślony z listy studentów do końca drugiego miesiąca danego semestru, może na swój wniosek złożony do Rektora w ciągu 14 dni od skreślenia, uzyskać zwrot  $\frac{1}{2}$  opłaty za semestr. W pozostałych przypadkach skreślenie opłata nie podlega zwrotowi.
10. W przypadku uzyskania urlopu dziekańskiego wniesiona wpłata, uzupełniona o ewentualny jej wzrost, zostaje przeniesiona na rok następny.

## § 29

1. W przypadku przedmiotów niekończących się egzaminem lub przedmiotów jedno-semestralnych kończących się egzaminem student może ubiegać się o warunkowy wpis na rok następny z przeniesieniem nie zaliczonego przedmiotu na kolejny rok akademicki, pod warunkiem przedstawienia na piśmie planu zajęć umożliwiającego jego odrobienie potwierdzonego przez opiekuna roku. Przy warunkowym przeniesieniu przedmiotu na kolejny rok studentowi przysługuje prawo regulaminowej liczby zaliczeń, przy czym nie zaliczenie przedmiotu spowoduje zakwalifikowanie studenta do powtarzania roku, na który uzyskał warunkowy wpis. Za warunkowo przeniesiony przedmiot student musi wnieść opłatę w wysokości obliczanej według zasad jak w paragrafie 28 ust. 6. Przy podejmowaniu decyzji w tej sprawie powinien być brany pod uwagę dotychczasowy przebieg studiów danego studenta, tj. osiągnięte przez niego wyniki w nauce, terminowość studiów.

2. W przypadku innych przedmiotów zakończonych egzaminem zezwolenie na warunkowe podjęcie studiów na następnym roku może otrzymać student, który z powodu choroby lub innych ważnych okoliczności losowych nie wykorzystał przysługujących mu terminów.
3. Wpis warunkowy nie może obejmować więcej niż dwóch przedmiotów.
4. Wpis warunkowy nie może być udzielony studentowi powtarzającemu rok studiów.
5. Wydając zezwolenie, o którym mowa w ust. 2, dziekan ustala termin zdania zaległych egzaminów. Nie może on być dłuższy niż do 31 października (na studiach zaocznych do 30 września). Składanie egzaminu w tym trybie nie zwalnia studenta od uczestnictwa w zajęciach kontrolowanych następnego semestru. Jeżeli student nie zda zaległych egzaminów w wyznaczonym terminie, dziekan wydaje decyzję o cofnięciu studenta na rok, z którego uzyskał warunek oraz decyzję powtórzenia nie zaliczonego roku studiów lub o skreśleniu z listy studentów.

### § 30

Dziekan skreśla studenta z listy studentów w przypadku:

- 1) nie zaliczenia roku studiów i nie uzyskania warunkowego wpisu na następny rok studiów albo zezwolenia na powtarzanie roku,
- 2) prawomocnego orzeczenia komisji dyscyplinarnej o wydaleniu z uczelni.
- 3) złożenia przez studenta oświadczenia o zrezygnowaniu ze studiów.
- 4) nie wniesienia w terminie opłaty za studia lub opłaty za powtarzanie. W szczególnie uzasadnionych wypadkach Rektor może podjąć inną decyzję

### § 31

1. Osoba, która została skreślona z listy studentów Akademii z powodu złych postępów w nauce może uzyskać zezwolenie na ponowne podjęcie studiów w Akademii tylko jeden raz.
2. Student skreślony z listy studentów w powodu złych postępów w nauce w innej akademii medycznej nie może ubiegać się o przywrócenie praw studenta w tutejszej Akademii.
3. Ponowne przyjęcie na studia osoby, która je przerwała lub została skreślona z listy studentów Akademii na pierwszym roku studiów następuje na ogólnych zasadach rekrutacji na studia w Akademii.
4. Student roku drugiego lub wyższego, który przerwał studia lub został skreślony z listy studentów z powodu niedostatecznych postępów w nauce ma prawo ubiegać się o ich wznowienie po:
  - 1) co najmniej 3-miesięcznej pracy w placówkach służby zdrowia w przypadku studentów Wydziału Lekarskiego lub w innych jednostkach pracujących na rzecz ochrony zdrowia w przypadku studentów Wydziału Farmaceutycznego i uzyskania pozytywnej opinii o przebiegu pracy lub odbyciu służby wojskowej. W razie niemożności uzyskania zatrudnienia wymagany jest dokument z urzędu zatrudnienia potwierdzający rejestrację,
  - 2) złożeniu egzaminów w terminie do 15 września (na studiach zaocznych do 15 sierpnia) z wynikiem co najmniej dostatecznym z dwóch wyznaczonych przez dziekana przedmiotów objętych rozkładem zajęć poprzedniego roku. Zdającemu przysługuje jeden termin egzaminacyjny.
  - 3) przedłożeniu indeksu i aktualnego świadectwa zdrowia oraz wniesieniu jednorazowej opłaty wpisowej.
5. Jeżeli przerwa w studiach trwała trzy lub więcej lat, to osobę wznowiającą studia należy skierować na rok poprzedzający ten, z którego student został skreślony.

6. O ponownym przyjęciu na studia osób spełniających warunki określone w ust. 4 decyduje dziekan.
7. Ponowne przyjęcie na studia może nastąpić tylko z początkiem nowego roku akademickiego.
8. Osoba wznawiająca studia ma obowiązek wniesienia opłaty jak student powtarzający rok studiów.
9. Student, który w okresie studiów przed skreśleniem z listy studentów powtarzał rok z powodu niedostatecznych wyników w nauce, nie może zostać ponownie skierowany na powtarzanie roku w przypadku osiągnięcia niedostatecznych wyników w nauce w okresie studiów po ich wznowieniu.

### **§ 32**

Student ma prawo odwołać się do rektora od decyzji podjętej w sprawie jego praw i obowiązków.

## **V. Urlopy**

### **§ 33**

1. Student może uzyskać urlop:
  - 1) w przypadku długotrwałej choroby,
  - 2) w związku z urodzeniem dziecka lub opieką nad nim,
  - 3) w związku z delegowaniem na zagraniczne studia specjalistyczne lub praktykę,
  - 4) z przyczyn socjalnych,
  - 5) w przypadku innych ważnych okoliczności.
2. Dziekan określa wymaganą dokumentację do udzielenia urlopu, długość trwania urlopu, a udzielenie urlopu potwierdza się wpisem do indeksu.
3. Udzielenie urlopu przedłuża termin planowanego zakończenia studiów.

### **§ 34**

1. Urlopu udziela dziekan na podstawie przedstawionej na piśmie i odpowiednio uzasadnionej oraz udokumentowanej prośby studenta. W razie wątpliwości udzielenia urlopu z przyczyn określonych w § 33 ust. 1 pkt. 1, dziekan może powołać komisję złożoną z lekarzy - nauczycieli akademickich Akademii i zasięgnąć ich opinii.
2. Odpowiednio udokumentowana prośba studenta o udzielenie urlopu, o którym mowa w § 33 ust. 1 - 3, powinna być złożona do dziekana nie później niż w ciągu 14 dni od powstania okoliczności uzasadniających prośbę.
3. Urlop, o którym mowa w § 33 ust. 1 pkt. 3, może być udzielony jedynie w przypadku delegowania studenta przez Akademię na studia za granicę (na czas określony, tj. na okres roku studiów / semestru) lub na praktykę zagraniczną, wynikającą z programu studiów na danym kierunku.
4. W całym okresie studiów student może otrzymać roczny urlop dwa razy, chyba że przyczyną urlopu jest długotrwała lub powtarzająca się choroba albo wyjątkowo ważne okoliczności losowe.
5. Przyczyna udzielenia urlopu, o którym mowa w § 33 ust. 1 powinna być każdorazowo podana w karcie urlopowej.

6. W okresie korzystania z urlopu student zachowuje uprawnienia studenckie, z wyjątkiem prawa do korzystania z pomocy materialnej określonego odrębnymi przepisami. W uzasadnionych przypadkach dziekan, w porozumieniu z organami samorządu studenckiego, może wyrazić zgodę na korzystanie z prawa pomocy materialnej.
7. W trakcie urlopu student może, za zgodą dziekana, brać udział w niektórych zajęciach oraz przystąpić do zaliczeń i egzaminów na zasadach obowiązujących wszystkich studentów.

## VI. Nagrody i wyróżnienia

### § 35

1. Student wyróżniający się szczególnymi wynikami w nauce oraz posiadający konkretne osiągnięcia naukowe może na wniosek Rady Wydziału, po zaliczeniu II roku studiów otrzymać Stypendium Ministra Zdrowia. W wyjątkowych przypadkach stypendium to może otrzymać student po zaliczeniu I roku. Szczegółowe zasady i tryb przyznawania tego stypendium określa odrębny regulamin.
2. Absolwenci i studenci wyróżniający się w nauce i innej działalności na rzecz szkoły mogą otrzymać:
  - 1) nagrody ufundowane przez instytucje państwowe i prywatne towarzystwa naukowe, organizacje społeczne - zgodnie z regulaminami obowiązującymi dla tych nagród,
  - 2) nagrody i wyróżnienia rektora Akademii,
  - 3) dyplom z wyróżnieniem,
  - 4) medal „*Primus inter Pares*”, po spełnieniu warunków określonych regulaminem przyznawania medalu.
3. Fundusze na nagrody, o których mowa w ust. 2 pkt. 2, 3 i 4 pochodzą ze środków na działalność naukowo-dydaktyczną, będących w dyspozycji Akademii.
4. Szczegółowe zasady i tryb przyznawania nagród, o których mowa w pkt. 2 ust. 2 ustala rektor Akademii.
5. Wyróżnienia i nagrody wpisuje się do indeksu.

### § 36

1. Dyplom z wyróżnieniem otrzymują absolwenci, którzy:
  - 1) ukończyli studia w terminie określonym planem studiów,
  - 2) uzyskali z egzaminów i zaliczeń z przedmiotów, nie kończących się egzaminem, średnią ocen nie niższą niż 4,5 (ponad dobry),
  - 3) uzyskali z pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego ocenę bardzo dobrą,
  - 4) wykazali się nienaganną postawą moralną i obywatelską.
2. Dyplom z wyróżnieniem przyznaje dziekan.
3. Dyplom z wyróżnieniem jest wydawany na drukach dyplomowych z napisem "z wyróżnieniem".

### § 37

1. Medal „*Primus inter Pares*” jest przyznawany przez Senat absolwentom, wyróżniającym się w nauce i działalności na rzecz środowiska studenckiego.
2. Regulamin konkursu „*Primus inter Pares*” na najlepszego absolwenta ustala rektor w uzgodnieniu z uczelnianym samorządem studenckim, a zatwierdza Senat.

## VII. Prace dyplomowe

### § 38

1. Student studiów kończących się egzaminem dyplomowym obowiązany jest złożyć pracę nie później niż do ostatniego dnia letniej sesji poprawkowej ostatniego roku studiów.
2. W wyjątkowych wypadkach dziekan może przesunąć termin składania pracy, nie więcej jednak niż o 6 miesięcy od terminu określonego w ust. 1.

### § 38 a

Rada Wydziału ustala warunki, jakim muszą odpowiadać prace dyplomowe na poszczególnych kierunkach studiów.

### § 39

1. Pracę dyplomową student wykonuje pod kierunkiem uprawnionego do tego nauczyciela akademickiego: profesora lub doktora habilitowanego. Dziekan po zasięgnięciu opinii Rady Wydziału może upoważnić do kierowania pracą dyplomową adiunkta, starszego wykładowcę lub specjalistę spoza Akademii, co najmniej ze stopniem naukowym doktora.
2. Temat pracy dyplomowej powinien być ustalony nie później niż na początku roku akademickiego ostatniego roku studiów.
3. Przy ustalaniu tematu pracy dyplomowej powinny być brane pod uwagę zainteresowania naukowe studenta.
4. Za pracę dyplomową może być uznana praca powstała w ramach studenckiego ruchu naukowego.
5. Temat pracy dyplomowej zatwierdza dziekan na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej.
6. Oceny pracy dyplomowej dokonuje opiekun pracy oraz jeden recenzent. W przypadku rozbieżności w ocenie pracy o dopuszczeniu do egzaminu końcowego decyduje dziekan, który może zasięgnąć opinii drugiego recenzenta. Do recenzentów stosuje się odpowiednio przepis ust. 1. Ostateczna ocena pracy dyplomowej jest średnią arytmetyczną ocen zawartych w opinii i recenzjach.
7. Student powinien złożyć maszynopis pracy dyplomowej w trzech egzemplarzach opiekunowi pracy.
8. Jednostka organizacyjna zatrzymuje jeden egzemplarz pracy dyplomowej, a dwa egzemplarze przekazuje wraz z opinią do dziekana (kopię opinii otrzymuje student). Dziekanat jeden egzemplarz pracy przekazuje do Biblioteki Głównej, a drugi pozostaje w aktach studenta.
9. Recenzent przedkłada dziekanowi swą recenzję w trzech egzemplarzach, z których jeden zatrzymuje opiekun pracy, drugi - student, a trzeci pozostaje w dziekanacie.

### § 40

1. Student, który nie złożył pracy dyplomowej w terminie określonym w § 38 ust. 1 i 2, zostaje skreślony z listy studentów.
2. Wznowienie studiów z powodu nie złożenia pracy dyplomowej w terminie, o którym mowa w § 38 ust. 1 i 2, może nastąpić w trybie §31 ust. 4.
3. W odniesieniu do osób, które zostały skreślone z listy studentów z powodu nie złożenia pracy dyplomowej w terminie, o którym mowa w § 38 ust. 1 i ubiegają się o wznowienie

studiów po odbyciu urlopu wychowawczego, można uznać odbycie tego urlopu za równoważne ze spełnieniem warunków określonych w § 31 ust. 4 pkt. 2.

#### § 41

1. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest:
  - 1) uzyskanie zaliczenia wszystkich przedmiotów i praktyk przewidzianych w planie studiów,
  - 2) uzyskanie oceny co najmniej dostatecznej z pracy dyplomowej.
2. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powołaną przez dziekana.
3. Egzamin dyplomowy winien odbywać się w terminie nie przekraczającym trzech miesięcy od daty złożenia pracy dyplomowej.
4. W przypadku przedłużenia terminu złożenia pracy dyplomowej o którym mowa w § 38 ust. 2, egzamin dyplomowy powinien odbyć się w terminie nie przekraczającym jednego miesiąca od daty złożenia pracy dyplomowej.
5. Dziekan może ustalić indywidualny termin egzaminu dyplomowego dla studenta, który złożył pracę dyplomową przed upływem terminu określonego w § 38 ust. 1.

#### § 42

1. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym.
2. Przy ocenie wyników egzaminu stosuje się oceny określone w § 20 ust. 1.

#### § 43

1. W przypadku uzyskania z egzaminu dyplomowego oceny niedostatecznej lub nieusprawiedliwionego nie przystąpienia do tego egzaminu w ustalonym terminie dziekan wyznacza drugi termin jako ostateczny. Powtórny egzamin w przypadku uzyskania oceny niedostatecznej nie może odbyć się wcześniej niż przed upływem jednego miesiąca i nie później niż po upływie trzech miesięcy od daty pierwszego egzaminu.
2. W przypadku nie zdania egzaminu dyplomowego w drugim terminie dziekan wydaje decyzję o:
  - 1) zezwoleniu na powtarzanie ostatniego roku studiów lub
  - 2) skreśleniu z listy studentów.

#### § 44

1. Absolwent otrzymuje dyplom ukończenia studiów według wzoru określonego w odrębnych przepisach.
2. Absolwent ma prawo do zachowania indeksu.
3. Podstawą obliczenia ostatecznego wyniku studiów kończących się egzaminem dyplomowym są wyniki uzyskane w zaliczonych latach studiów. Wynik ten obliczany jest według wzoru:

$$\frac{A}{2} + \frac{B}{4} + \frac{C}{4}$$

gdzie:

- A = średnia arytmetyczna wszystkich ocen z egzaminów i zaliczeń, o których mowa w §20 ust. 3, uzyskanych w ciągu całego okresu studiów, obliczona zgodnie z § 20 ust. 1, 2 i 4.
- B = ocena pracy dyplomowej,
- C = ocena egzaminu dyplomowego.

4. W dyplomie ukończenia studiów wpisuje się ostateczny wynik studiów otrzymany przez wyrównanie średniej arytmetycznej ocen wymienionych w ust. 3 do pełnej oceny zgodnie z zasadą:
- |              |   |              |      |
|--------------|---|--------------|------|
| do 3,50      | = | dostateczny  | (3), |
| 3,51 - 4,50  | = | dobry        | (4), |
| powyżej 4,51 | = | bardzo dobry | (5). |
5. Wyrównanie do pełnej oceny dotyczy tylko wpisu do dyplomu, natomiast we wszystkich innych zaświadczeniach określa się rzeczywisty wynik studiów obliczony jak w ust. 3.
6. Komisja egzaminacyjna może podwyższyć ocenę, o której mowa w ust. 4, o jeden stopień, jeżeli student z pracy dyplomowej oraz egzaminu dyplomowego otrzymał oceny bardzo dobre oraz w ciągu ostatnich dwóch lat studiów uzyskał zaliczenia wszystkich przedmiotów z ocenami bardzo dobrymi i dobrymi.

## **VIII. Ukończenie studiów**

### **§ 45**

1. Warunkiem uzyskania dyplomu ukończenia studiów na kierunkach lekarskich i uzyskania tytułu lekarza lub lekarza stomatologa jest zaliczenie wszystkich ćwiczeń i praktyk, a także złożenie egzaminów przewidzianych w planie studiów.
2. Studenci ostatniego roku studiów kierunków lekarskich zobowiązani są do przedłożenia w dziekanacie do dnia 30 czerwca kart egzaminacyjnych i zaliczeniowych oraz indeksów z wpisanymi potwierdzeniami odbycia obowiązujących zajęć i ocenami z egzaminów. W uzasadnionych przypadkach studenci mogą uzyskać przedłużenie terminu zaliczenia zajęć.
3. Studenci, o których mowa w ust. 2, zobowiązani są zdać egzaminy dyplomowe do końca roku akademickiego. W uzasadnionych przypadkach dziekan może przedłużyć ten termin, ale jedynie do końca roku kalendarzowego. Osobom takim nie przysługują uprawnienia studenckie.
4. Warunkiem uzyskania dyplomu ukończenia studiów na innych kierunkach jest przedstawienie pracy dyplomowej i zdanie egzaminu dyplomowego.

## **IX. Zakres i sposób prowadzenia dokumentacji przebiegu studiów**

### **§ 46**

Przebieg studiów powinien być dokumentowany w:

- 1) protokóle egzaminu,
- 2) indeksie,
- 3) karcie egzaminacyjnej zawierającej wpis wszystkich egzaminów z przedmiotów przewidzianych w planie studiów danego semestru oraz obowiązujących zaliczeń i zajęć,
- 4) dzienniku studiów.

### **§ 47**

Zakończenie studiów dokumentuje się w:

- 1) indeksie,
- 2) protokóle komisji egzaminacyjnej (dotyczy studiów kończących się egzaminem dyplomowym),
- 3) dzienniku studiów,



- 4) albumie studentów,
- 5) księdze dyplomów,
- 6) dyplomie ukończenia studiów.

#### **§ 48**

W przypadku utraty oryginału dyplomu zainteresowany może wystąpić do Akademii z pisemnym i umotywowanym wnioskiem o wydanie duplikatu.

#### **§ 49**

Sprostowania treści dyplomu lub innego dokumentu dokonuje Akademia na podstawie nie budzących wątpliwości dokumentów.

#### **§ 50**

Do celów obrotu prawnego z zagranicą:

- 1) dokumenty dotyczące przebiegu studiów legalizuje Akademia,
- 2) dyplomy ukończenia studiów legalizuje Ministerstwo Zdrowia.

### **X. Postanowienia końcowe**

#### **§ 51**

1. W przypadku niejasności dotyczących interpretacji postanowień niniejszego regulaminu wątpliwości rozstrzyga Senat Akademii na wniosek Uczelnianej Komisji ds. Regulaminu Studiów.
2. Prawo zgłaszania propozycji zmian regulaminu przysługuje nauczycielom akademickim zatrudnionym w Akademii oraz Uczelnianemu Samorządowi Studenckiemu.
3. Wszelkie zmiany w regulaminie studiów Akademii Medycznej w Gdańsku uchwalane są przez Senat po zasięgnięciu opinii właściwych Rad Wydziałów oraz Samorządu Studenckiego w trybie art. 144 Ustawy.
4. Regulamin studiów wchodzi w życie z dniem 1 października 1991 r.